

فاطمه جمالی کارگر، ۱۴۰۵

بررسی نقش مولفه‌های ادبیات پایداری در تاب‌آوری تحصیلی و انگیزش درونی دانش‌آموزان متوسطه اول شهرستان سبزوار سال تحصیلی ۱۴۰۵ - ۱۴۰۴

هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش مؤلفه‌های ادبیات پایداری در تاب‌آوری تحصیلی و انگیزش درونی دانش‌آموزان متوسطه اول شهرستان سبزوار بود. پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش، توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه اول شهرستان سبزوار در سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴ بود که تعداد آنان حدود ۱۱۱۱ نفر برآورد شد. با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای، ۱۱۱ دانش‌آموز از شش مدرسه شامل سه مدرسه دخترانه و سه مدرسه پسرانه انتخاب شدند و داده‌ها با استفاده از پرسشنامه تاب‌آوری تحصیلی ساموئلز، مقیاس انگیزش تحصیلی والراند و همکاران و پرسشنامه محقق‌ساخته مؤلفه‌های ادبیات پایداری گردآوری شد. پرسشنامه محقق‌ساخته ادبیات پایداری شامل ۲۲ گویه و هفت مؤلفه تعهد، استقامت، ایثار، امید، معنویت، هویت ملی و حافظه جمعی بود. پایایی ابزارها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب برای تاب‌آوری تحصیلی، انگیزش درونی و ادبیات پایداری برابر با ۰/۹۱۴، ۰/۸۵۸ و ۰/۸۷۲ به دست آمد. همچنین، تحلیل عاملی اکتشافی، ساختار هفت‌عاملی پرسشنامه ادبیات پایداری را تأیید کرد. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش‌های هم‌زمان و گام‌به‌گام و در سطح معناداری ۰/۰۵ تحلیل شدند. یافته‌ها نشان داد بین ادبیات پایداری و تاب‌آوری تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($r=0.001/p=0.386$). همچنین بین ادبیات پایداری و انگیزش درونی نیز رابطه مثبت و معناداری مشاهده شد ($r=0.001/p=0.274$). در سطح مؤلفه‌ها، هر هفت مؤلفه ادبیات پایداری با تاب‌آوری تحصیلی رابطه مثبت و معنادار داشتند؛ بیشترین همبستگی مربوط به مؤلفه امید ($r=0.299$) بود. در رابطه با انگیزش درونی، شش مؤلفه رابطه مثبت و معنادار نشان دادند و مؤلفه استقامت رابطه معناداری نداشت. نتایج رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد مؤلفه‌های امید، حافظه جمعی، تعهد و ایثار به ترتیب وارد مدل پیش‌بینی تاب‌آوری تحصیلی شدند و در مجموع ۱۶/۸ درصد از واریانس آن را تبیین کردند. همچنین، مؤلفه‌های ایثار، حافظه جمعی و امید وارد مدل پیش‌بینی انگیزش درونی شدند و در مجموع ۷/۸ درصد از واریانس آن را تبیین کردند. در مجموع، یافته‌ها نشان داد آشنایی با مؤلفه‌های ادبیات پایداری با تاب‌آوری تحصیلی و انگیزش درونی دانش‌آموزان متوسطه اول رابطه مثبت و معنادار دارد و در میان مؤلفه‌های مورد بررسی، امید، حافظه جمعی، تعهد و ایثار در تبیین تاب‌آوری تحصیلی و ایثار، حافظه جمعی و امید در تبیین انگیزش درونی نقش برجسته‌تری دارند. این یافته‌ها می‌تواند بر ظرفیت ادبیات پایداری به عنوان یکی از منابع فرهنگی قابل استفاده در برنامه‌ریزی آموزشی و تربیتی و تقویت ویژگی‌های روان‌شناختی مثبت دانش‌آموزان دلالت داشته باشد.

کلیدواژه‌ها: ادبیات پایداری، تاب‌آوری تحصیلی، انگیزش درونی، دانش‌آموزان متوسطه اول، امید

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۶۲۹۰۰۷۹۰۹۷۱۰۷۰۱۰۴۶۱۶۳۴۹۲۷۸۳

تاریخ دفاع: ۱۴۰۵/۰۷/۰۶

رشته‌ی تحصیلی:

دانشکده:

استاد راهنما: دکتر ابوالقاسم امیراحمدی

استاد مشاور: دکتر میثم قویدل باجگیران

Thesis:

Title : Investigating the Role of Resistance Literature Components in Academic Resilience and Intrinsic Motivation of Junior High School Students in Sabzevar

The present study aimed to investigate the role of the components of resistance literature in academic resilience and intrinsic motivation among junior high school students in Sabzevar. The study was applied in terms of purpose and descriptive-correlational in terms of research design. The statistical population consisted of approximately 8,500 male and female junior high school students in Sabzevar during the 20252026 academic year. Using multistage cluster sampling, 400 students from six schools, including three girls' schools and three boys' schools, were selected. Data were collected using the Samuels Academic Resilience Questionnaire, the Vallerand et al. Academic Motivation Scale, and a researcher-developed questionnaire measuring the components of resistance literature. The researcher-developed questionnaire consisted of 35 items covering seven components: commitment, perseverance, self-sacrifice, hope, spirituality, national identity, and collective memory. The Cronbach's alpha coefficients for academic resilience, intrinsic motivation, and resistance literature were 0.914, 0.858, and 0.872, respectively. Exploratory factor analysis also supported the seven-factor structure of the resistance literature questionnaire. Data were analyzed using Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis through simultaneous and stepwise methods at the 0.05 significance level. The findings indicated a significant positive relationship between resistance literature and academic resilience ($r = 0.386$, $p < 0.001$). A significant positive relationship was also found between resistance literature and intrinsic motivation ($r = 0.274$, $p < 0.001$). At the component level, all seven components of resistance literature were positively and significantly correlated with academic resilience, with hope showing the strongest correlation ($r = 0.299$). Regarding intrinsic motivation, six components showed significant positive relationships, whereas perseverance was not significantly correlated with intrinsic motivation. Stepwise regression analysis showed that hope, collective memory, commitment, and self-sacrifice entered the model predicting academic resilience and jointly explained 16.8% of its variance. Furthermore, self-sacrifice, collective memory, and hope entered the model predicting intrinsic motivation and jointly explained 7.8% of its variance. Overall, the findings indicated that familiarity with the components of resistance literature is positively and significantly associated with academic resilience and intrinsic motivation among junior

high school students. Among the examined components, hope, collective memory, commitment, and self-sacrifice showed a more prominent role in explaining academic resilience, whereas self-sacrifice, collective memory, and hope were the more prominent predictors of intrinsic motivation. These findings highlight the potential of resistance literature as a culturally relevant resource that can be incorporated into educational and curricular planning to support positive psychological characteristics among students